

Salgının Gölgesinde 2021 Yılı ve Sermaye Piyasaları

Mustafa Selim Yazıcı – Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği (TKYD) Başkanı

2019 yılı sonunda 52.7 trilyon¹ Euro'ya ulaşan dünya yatırım fonları varlık büyüklüğü, 2020 yılının başlarında tüm dünyayı etkisi altına alan salgının başlaması ile hızlı çıkışlar yaşamış ve yılın ilk çeyreğinde %10.8'lik daralma ile 47.1 trilyon Euro'ya gerilemiştir. Ancak daha sonra toparlanarak 2020'nin 3. çeyreğinde 52.2 trilyon Euro'ya ulaşmış ve kayıpları telafi etmiştir. Henüz yayınlanmamış olmakla birlikte 2020 yılı sonunun 2019 yılı sonundan yüksek olacağı görülmektedir. Bu küresel krizde küresel yatırımcılar kurumsal yatırımcılar aracılığı ile yatırımlarına yön vermekten vazgeçmemişlerdir.

Portföy yönetim sektörünün ana fonksiyonu tasarrufların yatırımlara dönüştürülmesine aracılık etmektir. Bunu yaparken de yatırımcıların farklı risk profillerine ve ihtiyaçlarına göre hizmet sunmaktadırlar. Dünyada ve ülkemizde sermaye piyasası araçlarına olan ilgi giderek artarken, bu hizmetlere makul maliyetlerle ulaşmak ve risk yönetimini doğru ellere teslim etmek daha da önemli hale gelmiştir. Yatırım fonları bu amaca uygun olarak gerek nitelikli gerekse kitlesel yatırımcılara birçok alternatifi sürekli kendini yenileyerek sunmaktadırlar.

Profesyonel yatırım hizmetlerine ucuz ve güvenli bir şekilde ulaşmanın yarattığı cazibe kurumsal yatırımcılara ilginin gün geçtikçe artmasına neden olmuştur. Türkiye Portföy Yönetimi Sektörü de 2019 sonunda ulaştığı rekor seviye olan 284 milyar TL büyüklüğü pandemi koşullarının gölgesinde artırmaya devam etmiş ve 2020 senesini %28 artışla 365 milyar TL'na yükselerek kapatmıştır. Dünyaya paralel olarak Mart 2020 sonunda 201 milyar TL'na kadar gerileyen yönetilen varlıklar, sonrasında eşine az rastlanır bir toparlanmaya imza atmıştır.

Türkiye'de kurulu portföy yönetimi şirketlerinin 2020 sonu itibarı ile GSMH'nin %7,7'sine ulaşan bir büyüklüğü yönettikleri tahmin edilmektedir. Ancak hızlı büyümeye rağmen bu rakam gelişmiş ülke ortalamalarına göre çok gerilerdedir. Sektörün hedefi önümüzdeki beş yıl içinde yönetilen varlıklarını ekonomiden çok daha hızlı büyütürerek GSMH'nin %20'sine ulaştırmaktır. Bunu yaparken Emeklilik Fonları, Yatırım Fonları ve özellikle kurumlara dönük Özel Portföy Yönetimi önemli rol oynayacaktır.

Son yıllarda Sermaye Piyasası Kurulu'nun izniyle, Borsa İstanbul ve Takasbank'ın geliştirdikleri projeler ve yeni ürünler ile birlikte Türkiye'de sermaye piyasalarında hızlı gelişmeler yaşanmaktadır. TKYD olarak önemine çok inandığımız TEFAS da bunlardan biridir. TEFAS platformu sayesinde fon yatırımcıları üye olan kuruluşların bütün fonlarını tek bir platformdan inceleyip getiri ve risk tercihlerine göre anında yatırım yapabilmektedirler. TKYD bu platformu tanıtmak, finansal okuryazarlığı artırmak ve gençleri sektörümüze ısındırmak amacıyla 2020 yılında Takasbank ile birlikte "Üniversiteli Fon Sepetim" yarışmasını düzenlemiştir. Çok kısa bir zamanda çok ses getiren ve binden fazla öğrencinin katıldığı bu yarışmanın gelenekselleşerek daha geniş bir gruba hitap edebilmesi için TSPB ve Takasbank ile güç birliği yapmaya karar verdik.

Çok daha eski bir geçmişe sahip olmasına rağmen hisse senedi yatırımcı sayısı bu seneki hızlı büyüme ile henüz 2 milyona ulaşmışken, portföy yönetiminin dokunduğu insan sayısı sene sonu itibarıyla 15 milyonu geçmiştir. Ulaşılan bu

¹ EFAMA verileri

rakamlar sermaye piyasalarının tüm paydaşlarını özellikle küçük yatırımcının korunması konusunda daha fazla çaba sarf etmeye itmektedir. Bununla birlikte Emeklilik katılımcılarının mevcut durumdaki ağırlığı ve gelecekte emekliliğin ekonomide oynamasını beklediğimiz rol, sektörümüzün sorumluluğunu ve önemini ön plana çıkarmaktadır. Portföy yönetim şirketleri olarak TKYD'nin öncülüğünde TÜYİD gibi değerli dernekler ve düzenleyici kurumlar ile hep beraber çalışarak bu sorumluluğumuzu yerine getirme konusunda kararlı ve arzularız. Hedefimiz sermaye piyasalarının gelişiminden çok daha fazla vatandaşımız fayda sağlarken, ekonomiye kaynak aktarmada daha etkin bir mekanizma olmaktır.

Reel ekonominin finansmanında da giderek daha etkin bir aktör olarak konumlanan portföy yönetimi sektörünün etkinliği girişim sermayesi, gayrimenkul ve altyapı fonları vasıtası ile artmaktadır. Gittikçe öne çıkan sermaye piyasalarının bu en hızlı büyüyen sektörü istikrarlı ve yüksek büyüme için uzun vadeli finansman kaynağı sağlayabilmekte ve bankacılık sisteminin zorlandığı durumlarda verimli bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Salgın süresince ve sonrasında bu alternatife olan ilginin daha da artması beklenmektedir.

TKYD sürdürülebilirlik konularında Türkiye'deki öncü sivil toplum kuruluşlarından biri olmuştur. 2020 yılı içinde bu konuda pek çok organizasyon düzenledik veya destek verdik. Birleşmiş Milletler PRI, Entegre Raporlama Türkiye Ağı, Kurumsal Yönetişim Derneği ve TSPB gibi pek çok oluşum ile birlikte sürdürülebilirlik bilincini yaymaya çalıştık ve çalışmaya devam edeceğiz. Çevresel, Sosyal ve Yönetişim için yapılanları sadece bir sosyal faaliyet olarak görmüyor, ülke olarak dünyada bu konuda geri kalmamanın yabancı sermaye girişi ve uzun vadeli getiriler için ön şart olduğunu düşünüyoruz.

2020 yılının sonuna doğru dünyada üretimin toparlandığı ve küresel salgına karşı aşı ve tedavi yöntemlerinin yarattığı umut ile birlikte Türk ve küresel sermaye piyasalarında olumlu yansımalar olduğu gözlenmektedir. Türkiye özelinde ayrıca ekonomi yönetimin attığı adımlar global yatırımcılar tarafından olumlu algılanmakta ve yabancı sermaye girişi yaşandığı görülmektedir. Tüm bu gelişmeler 2021 yılında da sermaye piyasalarında büyümenin devam edeceği konusundaki inancımızı güçlendirmektedir. Derneğimiz aynı nihai amaçta birleştiğimiz TÜYİD gibi dernekler ile piyasalarımızın gelişmesine katkıda bulunacak her türlü teşebbüse güçlü bir destek vermeye hazırdır.